

הבטלה, ומידי יום הוסיף עוד זמן לטייל ולהתבטל על חשבון לימודיו, והדבר הפך לשיחת היום בכפר.

שמע זאת הכפרי ומיד קרא לחתנו ואמר לו, הרי הבטחת שתלמד תורה ללא הפסקה, ומדוע אתה מתבטל? ענה לו חתנו, מה אתה מדבר? אני לומד כל בוקר שעתיים אחרי התפילה וזה יותר מכל אנשי הכפר אשר אינם פותחים ספר כלל, ואני יותר טוב מכולם!

קצף חמיו ואמר לו, וכי לקחתי אותך לחתן ואתה סמוך על שולחני בגלל שאתה יותר טוב מכל אנשי הכפר שלי? הלא לקחתך לחתן בגלל שאתה היית הכי מתמיד בישיבה שלך בעיר הגדולה, ולכן את היחס ללימודך צריך להיות מקביל לחברך בישיבה ולא לאנשי הכפר שלי! שמע זאת החתן וקיבל על עצמו לחזור ללמוד כפי שהיה.

הנמשל, הקדוש ברוך הוא מצווה אותנו קדושים תהיו, תקיימו את מצוותי ותתקדשו. יבוא אדם מישראל ויאמר, מספיק לי במעט המצוות שאני עושה, שהרי ביחס לחברי או לשכני שהוא רשע גמור אני יותר טוב, ואני צדיק ממנו, אם כן די לי במעט שלי. על כך באה התורה ואומרת, קדושים תהיו, "כי קדוש אני ה'! היחס לקיום המצוות שלכם ולקדושה, לא יהיה ביחס כלפי קיום המצוות של אדם פשוט מישראל, ואז תסתפקו במועט, אלא הקדושה תהיה תמיד ביחס כלפי שמיא, כלפי המלאכים ויושבי עליון.

ונראה לתת טעם אחר מדוע הוסיפה התורה "כי קדוש אני ה' אלהיכם", הגמרא במסכת סוטה (לו:): מביאה בענין יוסף הצדיק ואשת פוטיפר: "ותתפשהו בבגדו לאמר וגו', באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון. אמר לו: יוסף, עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם, רצונך שימחה שמך מביניהם ותקרא רועה זונות דכתיב "ורועה זונות יאבד הון", מיד "ותשב באיתן קשתו". ע"כ.

ונשאלת השאלה, מדוע יעקב בחר לשכנע את יוסף שלא לחטוא מחמת שלא יכתב על אבני האפוד, וכי לא די בהתראה על העונש שעתידי לקבל על חטא זה (וכבר עמד על שאלה זו בספר יערות דבש ח"א דרוש ב', יע"ש מה שתירץ בזה)?

אלא, שיש שתי אפשרויות להינצל מיצר הרע, האחת על ידי ראת העונש, להזכיר לעצמו את גודל העונש שעתידי לקבל על כל חטא וחטא, הן בעולם הזה והן בעולם הבא. אולם יש דרך אחרת, נעלה ומרוממת יותר, ע"י שמגביר בנפשו התשוקה הגדולה לקרבת ה' ודבקות בהש"ת במדרגה גבוהה, ובזה זוכה למוחין גדלות שיבטלו ממנו את התאוות השפלות והנמוכות של היצה"ר שנאחזים באדם רק במוחין דקטנות [וכדאי לציין את דברי הרה"ק מקאמארא זי"ע, שבשעה שאדם עומד בנסיון נפתח לו הפתח לזכות למדריגות גבוהות מאד].

לכן אמר הכתוב: "קדושים תהיו" וכיצד תתגברו על היצר הרע להחטיא ולטמא את האדם? "כי קדוש אני ה' אלהיכם", על ידי הרצון להיבדק בו יתברך, וכל חטא וחטא מרחיק אותנו ממנו יתברך שמו.

וזהו שאומר האלשיך הק' בפרשתינו בביאור מצות קדושים תהיו וז"ל: "להיותו יתברך בא להזהיר את האדם על חסידות וקדושה לקנות רוח ונשמה להידמות לבוראו יתברך, והנה יש בני אדם גם בני איש תועים מדרך השכל, באומרים כי לא כל אדם

ראוי לכך וזוכה לזה כי אם חד בדרא ותרי בדרא, ויתרשלו ע"י כן מלעלות בסולם השלמות בתורה ומצוה והתנהג בחסידות, אך לא כי הוא כי אם שאין איש בישראל שלא ישיג אם ירצה לעלות בתורה וכשרון המעשה והתבודד בחסידות עד קדוש יאמר לו, על כן להורות זה ציוה יתברך יאמר 'דבר אל כל עדת בני ישראל וכו' קדושים תהיו', כי הקהיל את כלם להורותם כי כל העדה מוכנים לכך".

רבי משה איסרליש נולד בשנת ה'ר"פ בעיר קראקא לאביו רבי ישראל איסר'ל, שהיה עשיר גדול ומראשי הקהילה, ואחד משני סוחרים יהודים, שהמלך הפולני, זיגמונד, העניק להם רשיון לפתוח חנויות מסחריות ללא כל הגבלה.

רבי ישראל החזיק עסק גדול של אריגים, ומפני כבוד השבת היה נוהג לסגור את החנויות בערב שבת כבר בשעה 12 בצהרים.

זאת ידעו כל לקוחותיו; אפילו שהחנות תהיה מליאה בקונים, יכריז רבי ישראל – בדיוק בשעה 12 – על נעילת החנות, ולא יעזרו אז תחנוניו של אף אחד.

פעם, ביום ששי, נכנס לחנות סוחר גדול וביקש לרכוש כמות נכבדה מאוד של סחורה. רבי ישראל איסר'ל מדד לו בדיוק את כמות הסחורה שביקש, והגיש לו את החשבון.

הסוחר אמר לבעל החנות שהוא זקוק לכמות יותר גדולה של סחורה, אבל השעון הראה כבר על השעה 5 דקות לפני 12, וכיון שההכנה והמדידה של כמות כזו, תארך זמן רב, הציע אפוא ר' ישראל לסוחר לדחות את סיום העסקה ליום ראשון.

אולם, הסוחר דחה את ההצעה באומרו שיש עוד זמן רב עד לכניסת השבת, ואם לא יגמרו ביניהם עכשיו, יבטל את כל העסקה.

ר' ישראל הסביר לו שכך הוא נוהג תמיד, שבשעה 12 של יום ששי, הוא סוגר את החנות, וגם עכשיו לא ישנה את מנהגו, גם אם מדובר בעסקה גדולה שיש בה חשש הפסד מרובה.

הסוחר לא האמין למשמע אוזניו, והיה בטוח שהמוכר היהודי מהתל בו. וכי מי יהיה מוכן לתת לרווח שכזה לחמוק מבין אצבעותיו!?

אבל כאשר השעון הצביע על השעה 12, ביקש ר' ישראל סליחה מהסוחר, ביקש ממנו לעזוב את המקום, וסגר את החנות על מנעול ובריח.

בליל שבת גילו לר' ישראל מן השמים שהיה זה עבורו נסיון מן השמים, לבודקו האם יתפתה לרווח הגדול, וישאר בחנות, או שמא כבודה של השבת יעמוד גם הפעם מול עיניו, והוא לא יוותר על מנהגו הקבוע.

מאחר שעמדת בנסיון, תזכה להוליד בן שיאיר את עיני העולם כולו, הבטיחו לו מן שמיא.

והיינו, רבי ישראל אביו של הרמ"א, ראה את הנסיון העומד מולו, כדרך להתקרב אליו יתברך, ולכן התגבר ועמד בפרץ שלא להמשיך בעסק לאחר השעה שקיבל על עצמו לסגור את החנות.